

ZBORNICA ZA
ARHITEKTURO
IN PROSTOR
SLOVENIJE

VEGOVA 8
1000 LJUBLJANA
SLOVENIJA
+386 1 24 20 670
ZAPS@ZAPS.SI
WWW.ZAPS.SI

12. APRIL 2024
V LJUBLJANI

POROČILO ANKETA O OPRAVLJANJU POKLICA

Anketa je bila izvedena v januarju in februarju 2024.

IDENT ŠT. ZA DDV
SI10754938
MAT. ŠT. 1913433

POVZETEK

Potek ankete

Zbor ZAPS z naslovom »Zakaj ni več arhitektov redno zaposlenih?« je izpostavil vprašanje oblik zaposlitev arhitektov in krajinskih arhitektov. Na pobudo udeležencev zbora smo pripravili anketo, katere namen je bil ugotoviti, v kakšni obliki oziroma strukturi arhitekti, krajinski arhitekti in prostorski načrtovalci v Sloveniji opravljajo svoj poklic, ali so s svojim položajem zadovoljni, predvsem pa, ali jim zaslužek omogoča preživetje. Z anketo smo ugotavljali tudi, kako bi lahko ZAPS prispeval k temu, da se stanje v naših poklicih izboljša. Anketo nameravamo izvajati vsako leto, tako da bomo lahko rezultate več let med seboj primerjali.

Anketa je potekala v obliki spletnega anketiranja od 9. 1. 2024 do 1. 3. 2024 s pomočjo odprtokodne aplikacije 1ka. Anketiranci so bili k izpolnjevanju ankete vabljeni preko spletne strani ZAPS, mesečnega novičnika ZAPS, Facebook strani ZAPS ter Facebook strani Mladi arhitekti Slovenije. Na vseh kanalih je bila novica objavljena vsaj dvakrat.

Anketa je bila sestavljena iz 24 vprašanj, povprečni čas izpolnjevanja ankete je znašal okoli 10 minut. Skupno je odgovorilo 281 anketirancev, od tega je anketo končalo 207 anketirancev, delno pa jo je izpolnilo 74 anketirancev.

Vsem sodelujočim se zahvaljujemo za sodelovanje.

Ugotovitve

Odziv na anketo je bil dober. Presenetljivo je, da kar 38 odstotkov (107) anketirancev ni članov ZAPS. Več kot 90 odstotkov oziroma 262 anketirancev je arhitektov, 13 je krajinskih arhitektov ter 27 prostorskih načrtovalcev. Največ anketirancev, več kot polovica, prihaja iz osrednjeslovenske regije, med anketiranimi je več žensk (okoli dve tretjini) kot moških (tretjina).

Arhitekti večinoma redno projektirajo objekte ali interierje, krajinski arhitekti pa večinoma opravljajo naloge s področja krajinskega oblikovanja vrtov ter s področja načrtovanja parkov, urbanih prostorov in drugih javnih površin. Tri četrtine anketirancev večinoma opravlja storitve za zasebne naročnike, več kot polovica do deset projektov na leto.

Skoraj polovica anketiranih poklic opravlja v eni izmed oblik samozaposlitve (31 % samostojnih podjetnikov, 9 % samozaposlenih v kulturi s plačanimi prispevki, 6 % samozaposlenih brez pravice do plačevanja prispevkov).

Skoraj dve tretjini anketiranih navaja, da njihov trenutni mesečni dohodek **ne presega povprečne neto mesečne plače v Republiki Sloveniji** (cca 1.500 eur), tretjina ne presega povprečne plače v panogi Arhitekturno projektiranje, ki je po podatkih Statističnega urada nižja od povprečja (cca 1.200 eur), **desetina vprašanih**

pa zasluži manj kot 880 eur na mesec, kolikor znaša minimalni neto mesečni dohodek v Republiki Sloveniji. V najboljši poziciji so redno zaposleni v lastnih birojih, **v najslabšem položaju pa samozaposleni na področju kulture brez pravice do plačila prispevkov**. Ob tem se kažejo precejšnje razlike tudi med tistimi z in brez licence v prid tistih z licenco, ter med ženskami in moškimi v prid slednjih.

Na vprašanje, kolikšen bi moral biti njihov neto mesečni zaslužek, **5 odstotkov anketiranih odgovarja, da pričakujejo dohodek, nižji od povprečne mesečne neto plače** v RS, vsi ostali pa pričakujejo višji dohodek.

Četrtnina anketirancev je mnenja, da jim trenutni status ne omogoča dostojnega življenja, tretjina pa meni nasprotno. Samo dobra četrtnina se jih v trenutni obliki delovanja počuti varno, dobra tretjina pa ne. Le dobra tretjina meni, da s trenutnim dohodkom lahko shaja.

Četrtnina anketirancev za svoje storitve doseže vrednosti projektantske ure, ki predstavljajo 30 ali več odstotkov nižje vrednosti od priporočenih, šestina anketirancev pa vrednosti, ki predstavljajo celo 50 odstotkov nižje vrednosti od priporočenih. Minimalna priporočena vrednost normirane ure, objavljena na spletni strani ZAPS, znaša 52 eur, 50 odstotkov nižja vrednost pa tako znaša 26 eur. To pomeni, da anketirancem, ki zaračunavajo tako nizke vrednosti, bodisi zaslužek ne omogoča preživetja oziroma jim pri preživetju nekdo pomaga (npr. partnerji oziroma starši), bodisi da storitve ne opravijo dovolj kvalitetno, ali pa da ne upoštevajo veljavne finančne, delovno pravne in avtorske zakonodaje. Pri izračunu vrednosti normirane oziroma projektantske ure so namreč upoštevani vsi stroški biroja, kot so stroški dela, stroški delovnih prostorov, stroški osnovnih sredstev in programske opreme, stroški poslovanja in opravljanja dejavnosti (zavarovanja, računovodstvo, članarine, takse in podobno), finančni stroški (davki, banke, posojila, garancije in podobno), potni stroški ter razni drugi stroški, z upoštevanjem veljavne finančne, delovne in druge zakonodaje.

Okoli 40 odstotkov anketirancev ob pripravi ponudb že vnaprej ve, da so vrednosti v njihovi ponudbi prenizke. Večina jih meni, da višjih vrednosti investitor ne bi sprejel, nekateri pa sprejmejo posej zato, ker si na vsak način želijo pridobiti nove projekte. Okoli 40 odstotkov anketirancev tudi ugotavlja, da se je šele v procesu načrtovanja izkazalo, da je bilo dela več, kot so pričakovali.

Slabi dve tretjini anketirancev se strinja, da bi morali za doseganje boljšega zaslužka zaračunavati višjo urno postavko, kar **82 odstotkov pa jih priznava, da bi morali zaračunavati tudi storitve, ki jih opravijo, pa jih ne zaračunajo** (npr. pripravo projektne naloge, ipd.)

Do uporabe Arhigrama so anketiranci zadržani. Tretjina se jih sicer strinja, da bomo le z uporabo Arhigrama dosegli priporočene vrednosti storitev, vendar pa jih skoraj tretjina meni, da je Arhigram preveč zapleten, dobri petini pa Arhigram pomaga pri izračunu okvirne količine normiranih ur in pri strukturiranju ponudbe.

Glede tega, kaj bi se moralo spremeniti, da bi se stanje izboljšalo, se skoraj vsi anketiranci strinjajo s trditvijo, da je treba **povečati ugled stroke**. Dobre tri četrtine se jih strinja tudi, da je treba **doseči višje cene storitev**, dobri dve tretjini pa, da je treba **ukiniti nelojalno konkurenco** na trgu.

Velika večina anketirancev se strinja s tem, da ZAPS k izboljšanju stanja lahko pripomore **z informiranjem investorjev** glede vsebine in obsega storitev ter glede pomembnosti dobre arhitekturne zasnove, dve tretjini pa tudi **z obveznostjo uporabe Standarda ZAPS in Arhigrama**. Dobra polovica se jih prav tako strinja, da bi bilo treba nelojalno konkurenco preprečevati tako, da bi strokovni nadzor, ki ga mora na podlagi ZAID izvajati ZAPS, vključeval tudi **preverjanje zaposlovanja in poslovanja, programskih licenc, ipd.**

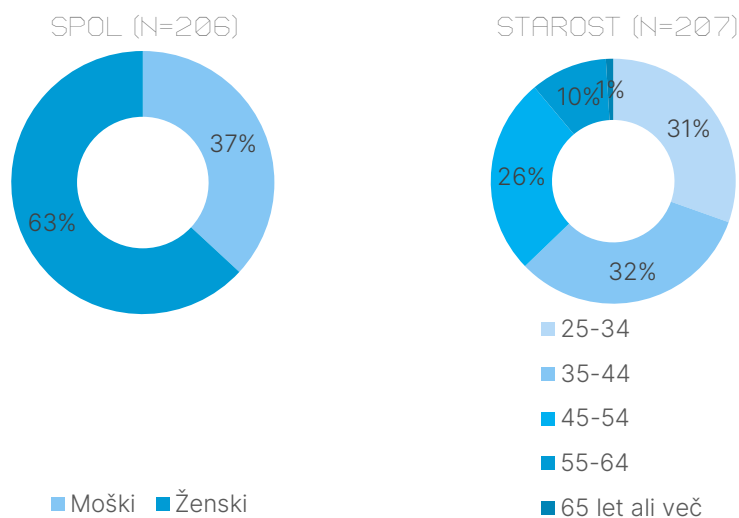
Po mnenju večine anketirancev nelojalno konkurenco predstavljajo zlasti arhitekti in krajinski arhitekti, ki svojega dela ne opravljajo kvalitetno in zato tudi manj računajo, pa tudi arhitekturni biroji, za katere v prekarnih oblikah zaposlitve delajo drugi arhitekti. Kot nelojalno konkurenco ocenjujejo tudi oblikovalce interierjev in druge osebe brez ustrezne strokovne izobrazbe, ki prevzemajo arhitekturne naloge, ter profesorje, ki so zaposleni na fakulteti in imajo svoje biroje. Večinoma pa se ne strinjajo, da nelojalno konkurenco predstavljajo arhitekti in krajinski arhitekti brez licence ZAPS, študenti arhitekture, krajinske arhitekture, urbanizma ter samozaposleni v kulturi, ki jim MK plačuje prispevke.

Anketiranci so na vprašanja, kjer je bilo možno odgovoriti z izbiro »drugo«, lahko navedli svoje predloge, na koncu ankete pa so imeli možnost napisati sporočilo. Predlogi in sporočila so objavljeni na koncu tega poročila, navedeni so dobesedno in niso lektorirani.

ANKETIRANCI

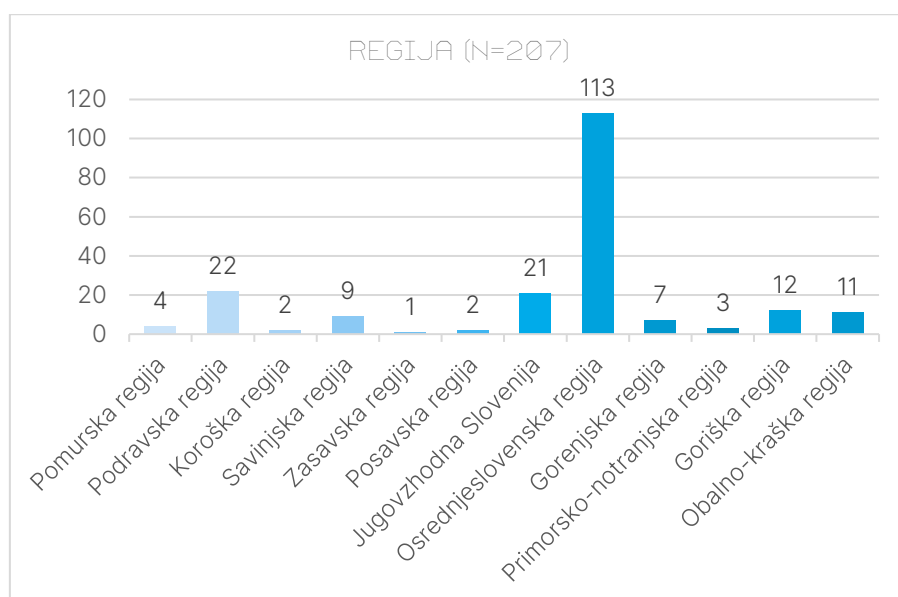
Starost in spol

Anketo je zaključilo 63 % (130) žensk in 37 % (76) moških. Večina anketirancev je v aktivnem starostnem obdobju med 25-54 let, od tega 31 % (63) na začetku kariere v starosti 25-34 let, 32 % (67) v starosti od 35 do 44 let, ter 26 % (54) v starosti od 45-54 let.

Regija

55 % (113) anketirancev je iz Osrednjeslovenske regije, 11 % (22) jih prihaja iz Podravske regije, 10 % (21) pa iz Jugovzhodne Slovenije. Ostale regije so zastopane v manjšem številu.

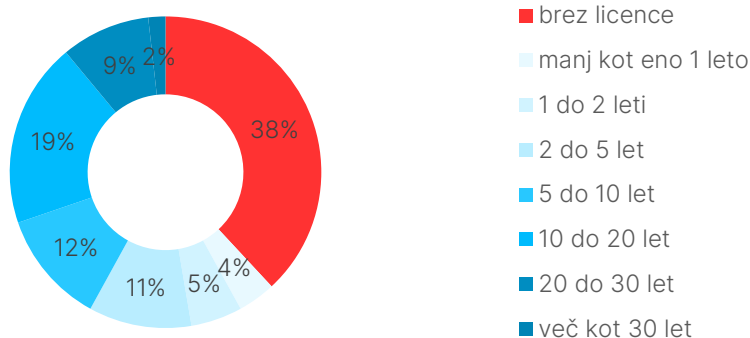
OPRAVLJANJE POKLICA

Pridobljen status pooblaščenega strokovnjaka

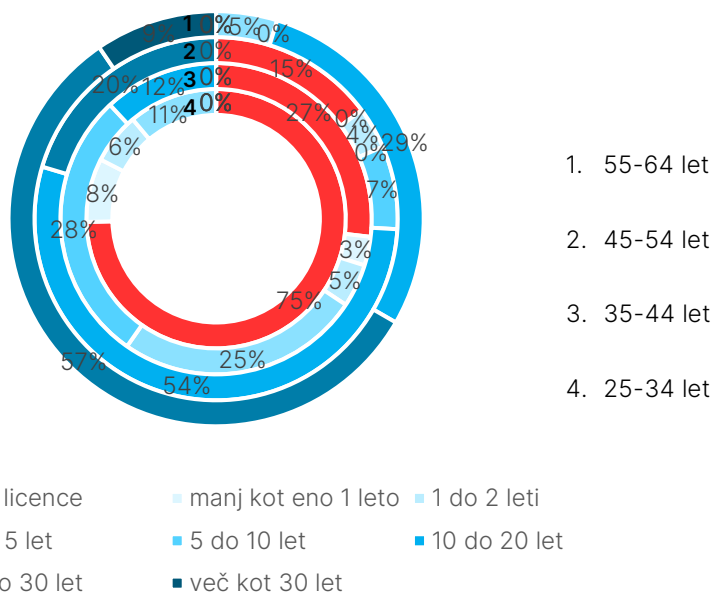
Kar 38 % (107) anketirancev nima pridobljenega statusa pooblaščenega strokovnjaka, med tistimi s pridobljenim poklicnim nazivom pa je največ takšnih, ki imajo poklicni naziv 10 do 20 let, takšnih je 19 % (54), sledijo pa jim anketiranci, ki imajo poklicni naziv 5 do 10 let, takšnih je 12 % (33).

Največ anketirancev brez licence je pričakovano v starostni skupini 25-34 let, kjer jih je kar 75 % (47) brez licence, sledi starostna skupina 35-44 let, kjer je 27 % (18) takšnih anketirancev. V starostni skupini 45-54 let je takšnih anketirancev 15 % (8), v starostni skupini 55-64 pa 0. Starostna skupina zaradi premajhnega vzorca ni prikazana.

TRAJANJE STATUSA (N=281)

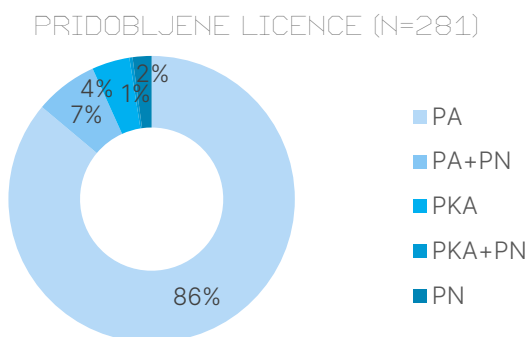

TRAJANJE STATUSA GLEDE NA STAROST (N=205)

Poklicni naziv

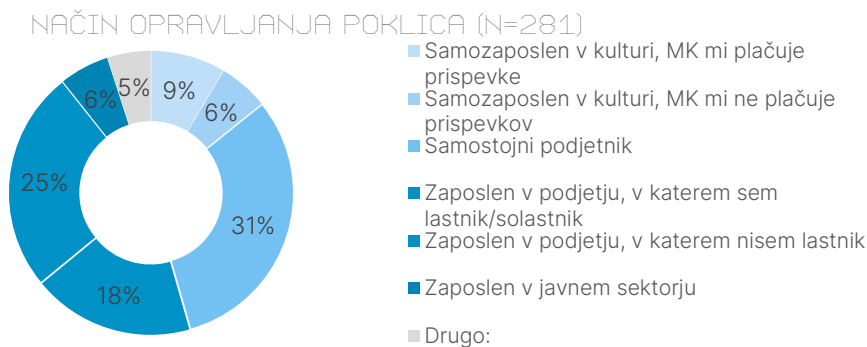
86 % (242) anketirancev je navedlo, da imajo status pooblaščenega arhitekta, 7 % (20) ima status pooblaščenega arhitekta in pooblaščenega prostorskega načrtovalca, 4 % (12) ima status pooblaščenega krajinskega arhitekta, 1 % (1) pooblaščenega krajinskega arhitekta in pooblaščenega prostorskega načrtovalca ter 2% (6) status pooblaščenega prostorskega načrtovalca. Ker je v anketi pomotoma izpadla možnost odgovora »brez licence«, so podatki napačni, saj se je 107 anketirancev v prejšnjem vprašanju izreklo da nimajo pridobljenega poklicnega naziva. Kljub temu lahko sklepamo, da 86 + 7 % anketirancev opravlja storitve s področja arhitekturnega projektiranja, 4 + 1 % s področja krajinsko arhitekturnega projektiranja ter 7 + 1 + 2 % s področja prostorskega načrtovanja.

Način opravljanja dejavnosti

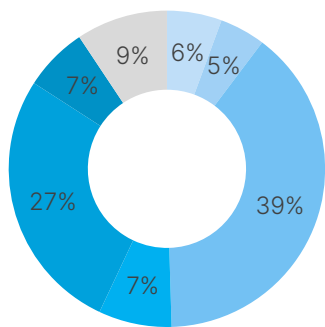
Večina anketirancev svoj poklic opravlja kot samostojni podjetnik, takšnih je 31 % (88) anketirancev, sledijo zaposleni v podjetju, v katerem niso lastniki – 25 % (71), na tretjem mestu so zaposleni v podjetjih, v katerih so lastniki – 18 % (52).

Samozaposlenih v kulturi, ki jim ministrstvo plačuje prispevke, je med anketiranimi le 9 % (24), 6% (16) pa samozaposlenih v kulturi, ki si prispevke plačujejo sami. 6%(16) je takih, ki so zaposleni v javnem sektorju. Pod »drugo« so štirje, ki so navedli, da svojo dejavnost opravljajo »na črno«, dva pa pravita, da gre pri njiju za prikrito redno zaposlitev, saj redno delo v biroju, kjer nista lastnika, opravljata kot samostojna podjetnika. Iz podatkov je tako mogoče razbrati, da je skupaj skoraj polovica (49 %) anketirancev redno zaposlenih.

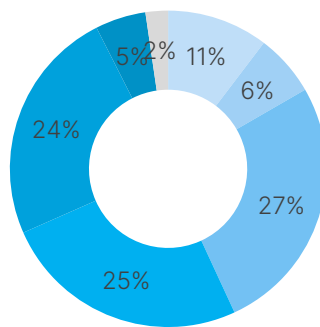
Opazna je razlika med tistimi z in brez pridobljene licence, in sicer je med takšnimi brez licence v splošnem manj redno zaposlenih – skupaj 41 %, med takšnimi z licenco pa 54 %, v obeh skupinah pa največ samostojnih podjetnikov.

NAČIN OPRAVLJANJA POKLICA - BREZ LICENCE (N=107)

- Samozaposlen v kulturi, MK mi plačuje prispevke
- Samozaposlen v kulturi, MK mi ne plačuje prispevkov
- Samostojni podjetnik
- Zaposlen v podjetju, v katerem sem lastnik/solastnik
- Zaposlen v podjetju, v katerem nisem lastnik
- Zaposlen v javnem sektorju
- Drugo:

NAČIN OPRAVLJANJA POKLICA - Z LICENCO (N=174)

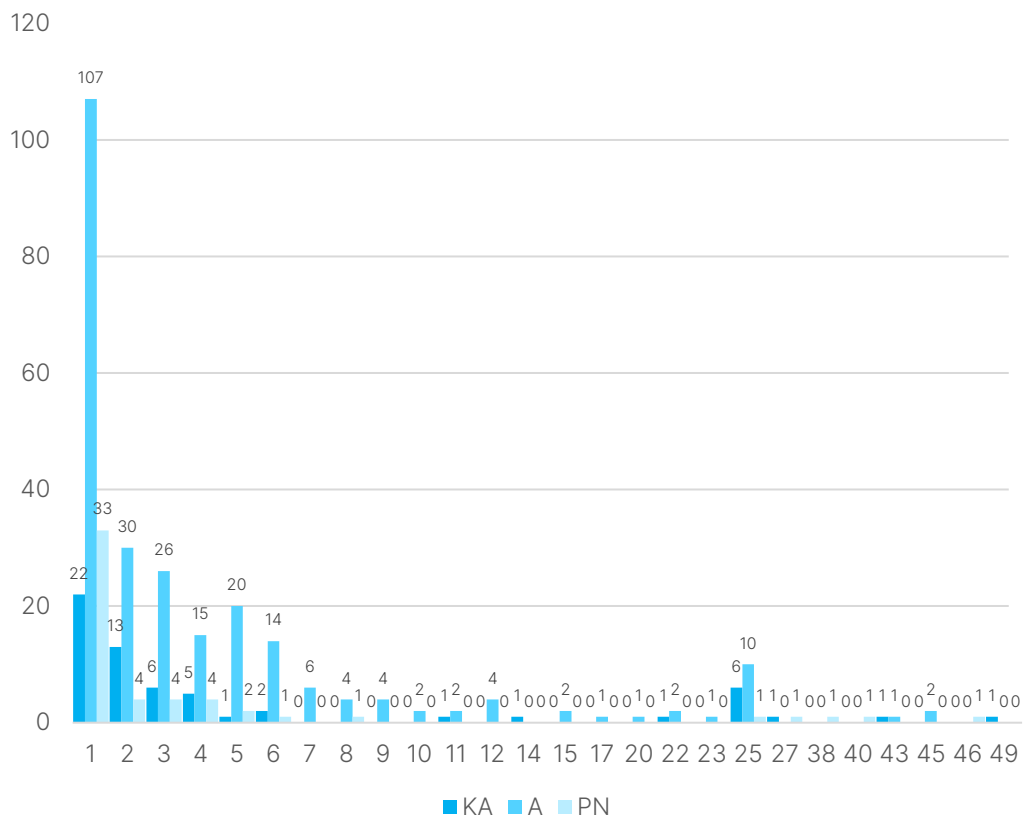

- Samozaposlen v kulturi, MK mi plačuje prispevke
- Samozaposlen v kulturi, MK mi ne plačuje prispevkov
- Samostojni podjetnik
- Zaposlen v podjetju, v katerem sem lastnik/solastnik
- Zaposlen v podjetju, v katerem nisem lastnik
- Zaposlen v javnem sektorju
- Drugo:

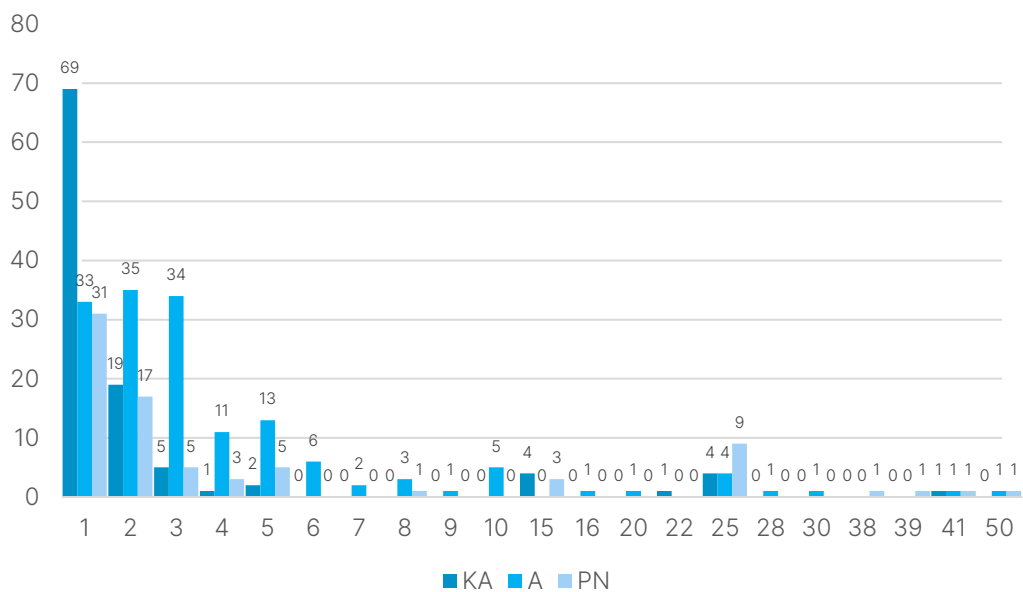
Velikost organizacije

V organizacijskih oblikah, v katerih delujejo anketiranci, so v povprečju 4,4 arhitekti oziroma 1,7 krajinskih arhitektov oziroma 1,1 prostorskih načrtovalcev, v povprečju pa sodelujejo z 3,2 arhitekti oziroma 1,6 krajinskimi arhitekti oziroma 2,7 prostorskimi načrtovalci. Večina jih deluje v manjših kolektivih (do 12 zaposlenih). Iz podatkov lahko razberemo še, da **107 arhitektov, 22 krajinskih arhitektov ter 33 prostorskih načrtovalcev dela samostojno**, kot edini v subjektu.

ŠTEVILO SODELAVCEV

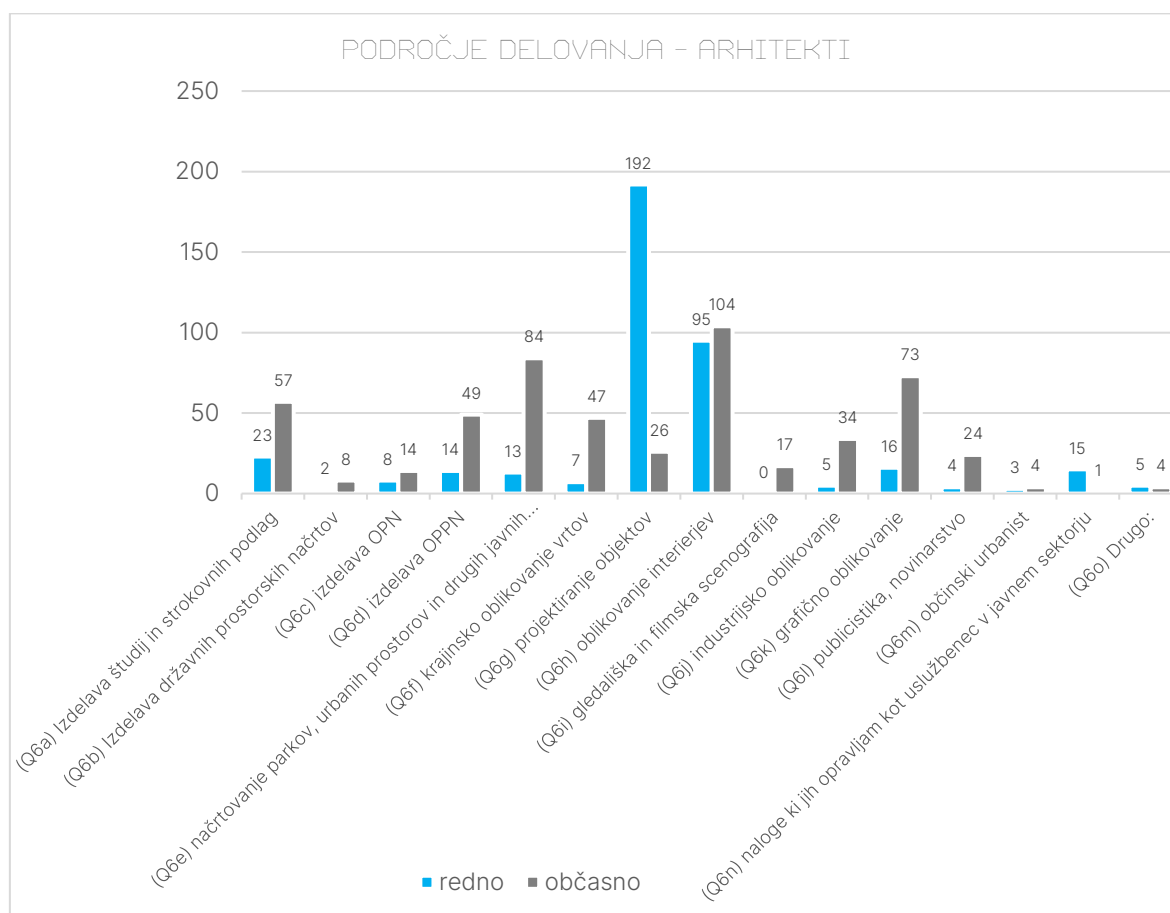
ŠTEVILO SODELAVCEV IZVEN POSLOVNEGA SUBJEKTA

NAROČNIKI IN PROJEKTI

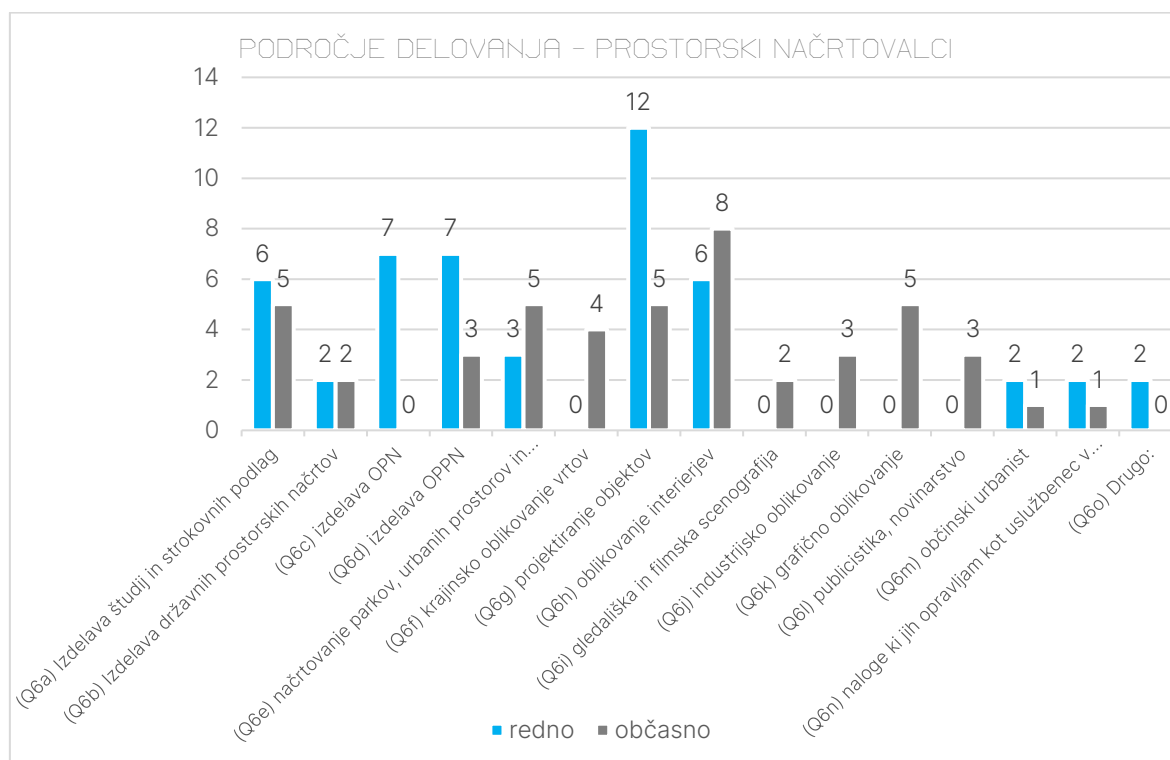
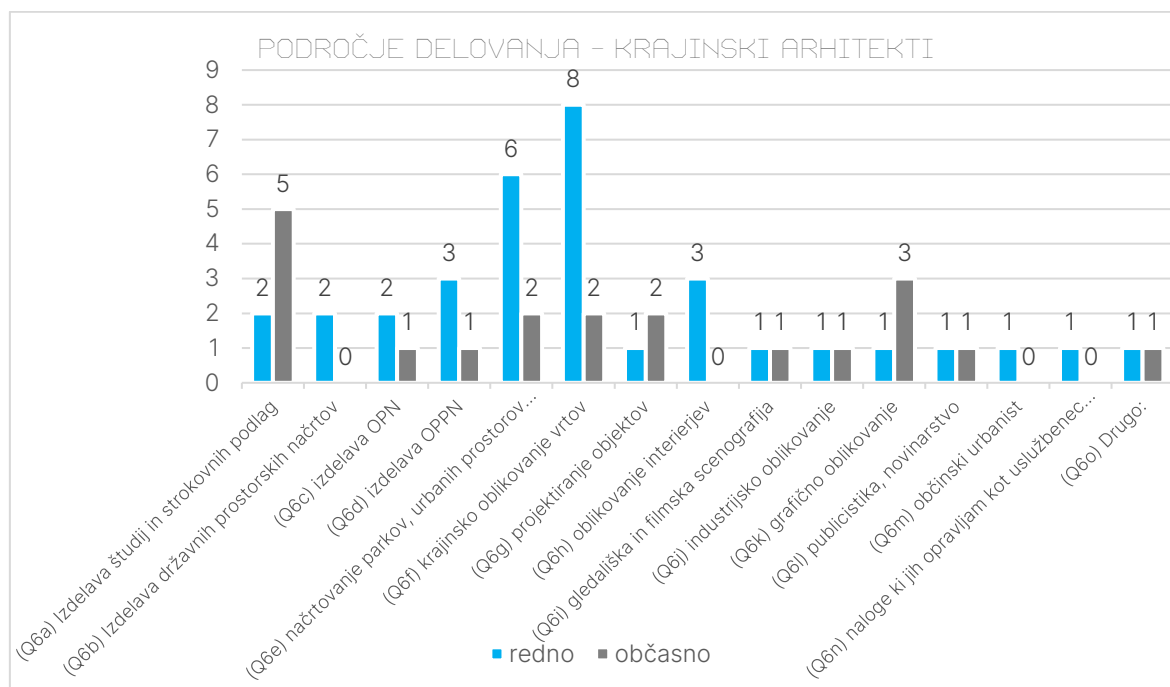
Področje delovanja

Največ arhitektov od skupno 262 anketirancev redno opravlja storitve s področja projektiranja objektov (192 anketirancev), sledijo storitve s področja oblikovanja interierjev (95 anketirancev), nato pa izdelava študij in strokovnih podlag (23 anketirancev). Arhitekti občasno največ storitev opravljajo na področju oblikovanja interierjev (104) anketirancev, s področja načrtovanja parkov, urbanih prostorov in drugih javnih površin (84 anketirancev) ter grafičnega oblikovanja (73 anketirancev).

Med krajinskimi arhitekti prevladujejo naloge s področja krajinskega oblikovanja vrtov (8 anketirancev), s področja načrtovanja parkov, urbanih prostorov in drugih javnih površin (6 anketirancev) ter oblikovanja interierjev in izdelava OPPN (3 anketiranci).

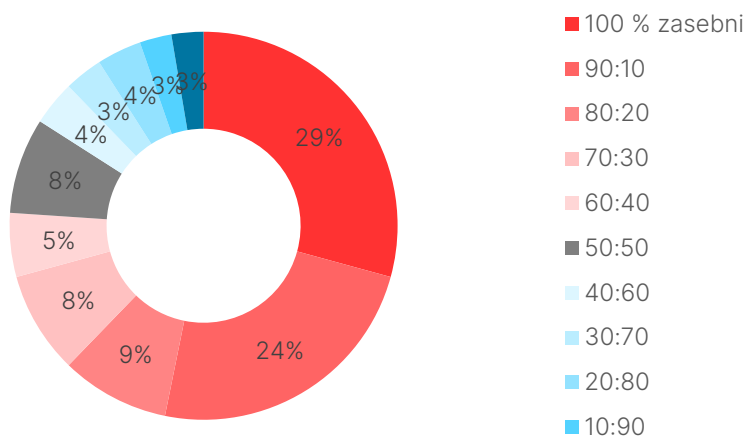
Med storitvami prostorskih načrtovalcev, ki imajo pogosto tudi licenco PA ali PKA, prevladujejo storitve s področja projektiranja objektov (12), izdelave OPN in OPPN (7), izdelave študij in strokovnih podlag (6) in oblikovanje interierjev (6).

Naročniki

76 % vprašanih dela večinoma za zasebne naročnike, 16 % večinoma za javne, 8 % pa enakovredno za javne in zasebne.

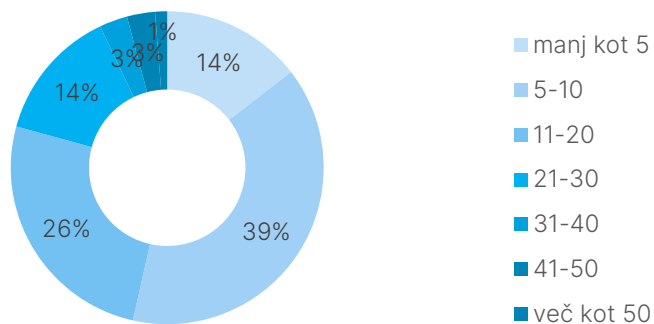
NAROČNIKI (N=190)

Število projektov

Največ anketirancev, 39 % (94) na leto izdelata 5-10 projektov, sledijo pa takšni, ki na leto izdelajo 11-20 projektov.

ŠTEVILO PROJEKTOV (N=234)

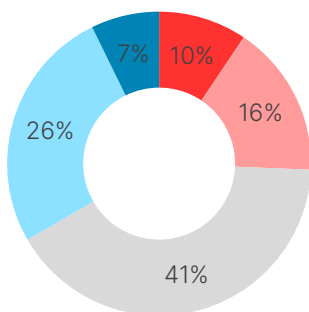

DOHODKI

Zadovoljstvo in varnost

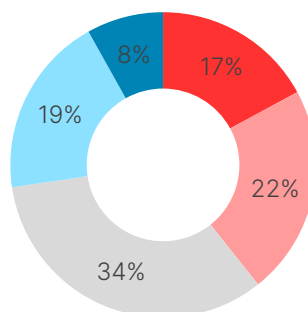
Skupno 33 % (78) anketirancev je mnenja, da jim trenutni status omogoča dostojno življenje, 26 % (60) pa meni nasprotno. Samo 27 % (64) se jih v trenutni obliki delovanja počuti varno, 39 % (92) pa ne. Prav tako jih le 35 % (82) meni, da s trenutnim dohodkom lahko shaja.

MOJ TRENUTNI STATUS MI OMOGOČA DOSTOJNO ŽIVLJENJE (N=234)

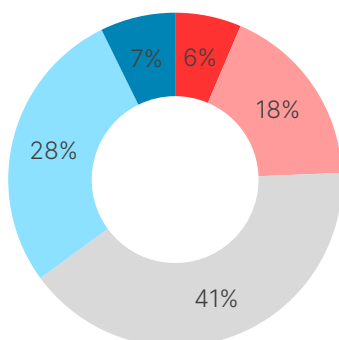
- Sploh ne drži
- Ne drži
- Delno drži
- Drži
- Popolnoma drži

V TRENUTNI OBLIKI DELOVANJA SE POČUTIM RELATIVNO VARNO (N=234)

- Sploh ne drži
- Ne drži
- Delno drži
- Drži
- Popolnoma drži

S TRENUTNIM DOHODKOM LAHKO SHAJAM (N=234)

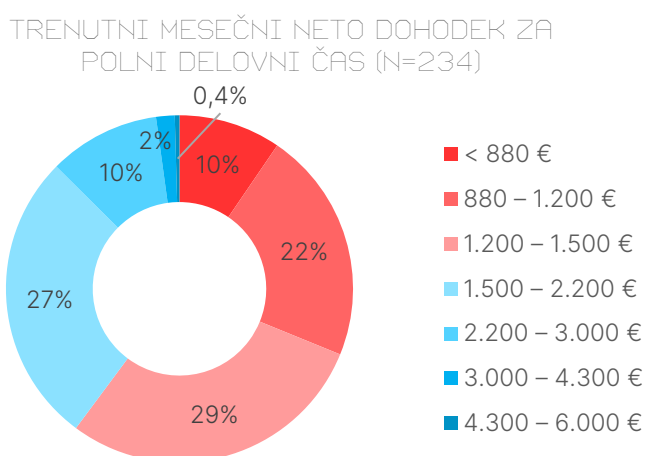

- Sploh ne drži
- Ne drži
- Delno drži
- Drži
- Popolnoma drži

Dohodek

Skoraj dve tretjini oziroma 61 % (139) tistih, ki so na to vprašanje odgovorili, navaja, da njihov trenutni mesečni dohodek ne presega povprečne neto mesečne plače v Republiki Sloveniji (cca 1.500 eur). Več kot četrtina oziroma 27 % (63) vprašanih zasluži med 1500-2200 eur neto na mesec.

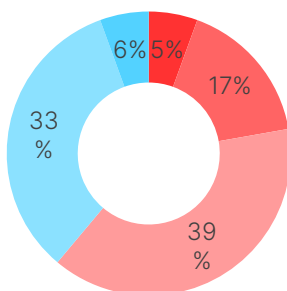
Kar 32 % (60) vprašanih ne presega povprečne neto mesečne plače v dejavnosti arhitekturno projektiranje, ki po podatkih statističnega urada znaša okoli 1200 eur, 10 % (22) vprašanih pa zasluži celo **manj kot 880 eur** na mesec, kolikor znaša minimalni dohodek.

Da bi ugotovili kako oblika zaposlitve vpliva na neto mesečni dohodek, smo dohodke analizirali glede na status anketirancev. Najvišji dohodek imajo zaposleni v javnem sektorju, kjer ima 55 % vprašanih neto plačo višjo od povprečne plače, sledijo pa jim nelastniki (54 %) in lastniki (53 %) podjetij, v katerih so zaposleni. Najvišja neto plača je bila zabeležena med zaposlenimi nelastniki podjetij (4.300 – 6.000 eur).

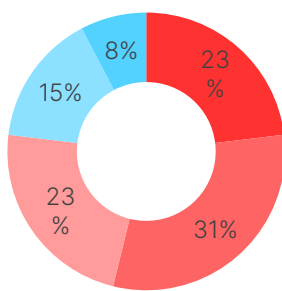
Najnižji dohodek imajo pričakovano samozaposleni v kulturi brez prispevkov, med katerimi jih je samo 23 % takšnih, ki zaslužijo več od povprečnega dohodka, sledijo pa jim samostojni podjetniki, med katerimi jih 25 % zasluži več od povprečne plače, ter samozaposleni v kulturi s prispevki z 39 % takšnih s plačo, višjo od povprečne.

DOHODEK – SAMOZAPOSLjeni V KULTURI S PRISPEVKI (N=18)

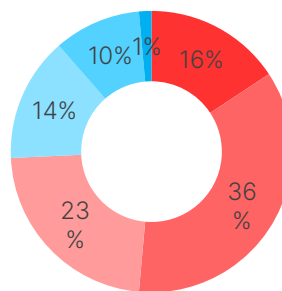
- < 880 €
- 880 – 1.200 €
- 1.200 – 1.500 €
- 1.500 – 2.200 €
- 2.200 – 3.000 €

DOHODEK – SAMOZAPOSLjeni V KULTURI BREZ PRISPEVKOV (N=13)

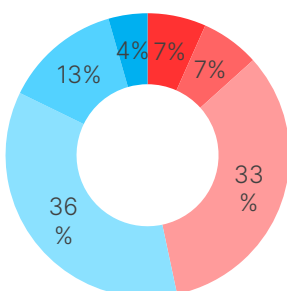
- < 880 €
- 880 – 1.200 €
- 1.200 – 1.500 €
- 1.500 – 2.200 €
- 2.200 – 3.000 €

DOHODEK – S.P. (N=70)

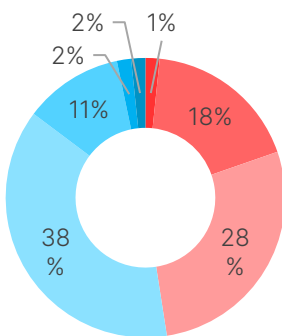
- < 880 €
- 880 – 1.200 €
- 1.200 – 1.500 €
- 1.500 – 2.200 €
- 2.200 – 3.000 €
- 3.000 – 4.300 €

DOHODEK – ZAPOSLjeni LASTNIKI (N=45)

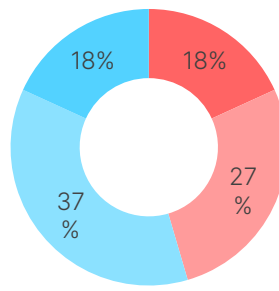
- < 880 €
- 880 – 1.200 €
- 1.200 – 1.500 €
- 1.500 – 2.200 €
- 2.200 – 3.000 €
- 3.000 – 4.300 €

DOHODEK – ZAPOSLjeni NELASTNIKI (N=61)

- < 880 €
- 880 – 1.200 €
- 1.200 – 1.500 €
- 1.500 – 2.200 €
- 2.200 – 3.000 €
- 3.000 – 4.300 €
- 4.300 – 6.000 €

DOHODEK – JAVNI SEKTOR (N=11)

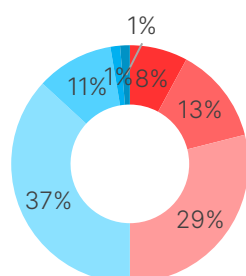

- 880 – 1.200 €
- 1.200 – 1.500 €
- 1.500 – 2.200 €
- 2.200 – 3.000 €

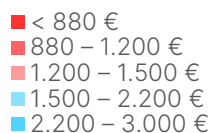
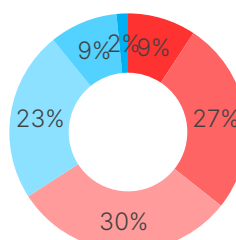
Zasluzke smo primerjali tudi glede na spol. Podatki kažejo, da kar 66 % žensk zasluži manj od povprečne plače, 9 % pa jih zasluži celo manj kot 880 eur, medtem ko je moških, ki zaslužijo manj od povprečne plače le 50 %, takšnih, ki zaslužijo manj kot 880 eur pa le 8 %. 2 % moških in žensk pa poročata o dohodkih, višjih od 3000 eur neto mesečno.

Prav tako se razlika pokaže med anketiranci z in brez licence ZAPS, in sicer je med prvimi »le« 51 % takšnih, ki ne presegajo povprečne plače, med tistimi brez licence pa kar 75 %.

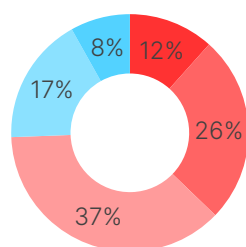
DOHODEK - MOŠKI (N=76)

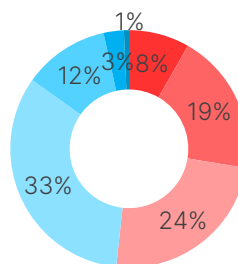
DOHODEK - ŽENSKE (N=129)

DOHODEK - BREZ LICENCE (N=86)

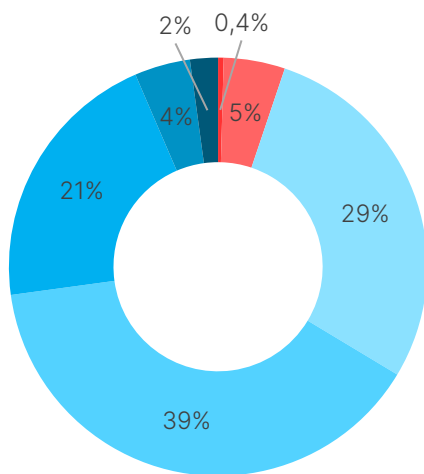
DOHODEK - Z LICENCO (N=145)

Pričakovan dohodek

Vprašani so precej skromni v svojih pričakovanjih glede plačila, saj podatki kažejo, da **5,4 % anketirancev kljub vsemu pričakuje plačo, nižjo od povprečne**. Iz odgovorov izhaja, da si želijo svoj dohodek izboljšati le za eno stopnjo. Tako 29 % vprašanih želi dohodek med 1.500 - 2.200 eur, 39 % med 2.200 - 3.000 eur, 21 % med 3.000 - 4.300 eur, 6 % pa več kot toliko.

PRIČAKOVANI MESEČNI NETO DOHODEK ZA POLNI DELOVNI ČAS (N=234)

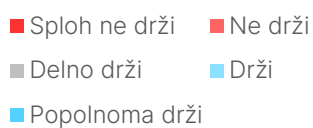
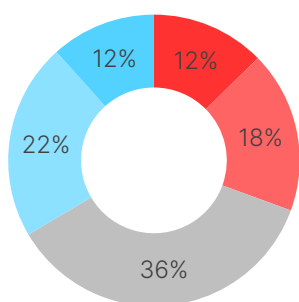
- 880 – 1.200 €
- 1.200 – 1.500 €
- 1.500 – 2.200 €
- 2.200 – 3.000 €
- 3.000 – 4.300 €
- 4.300 – 6.000 €
- več kot 6.000 €

VREDNOSTI STORITEV

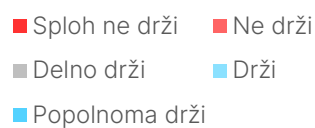
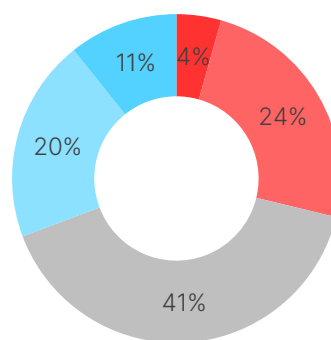
Arhigram

Čeprav se 66 % strinja, da ZAPS na zvišanje cen lahko vpliva z obvezno uporabo ST ZAPS in Arhigrama (glej poglavje Kaj lahko stori ZAPS), pa so bili pri odgovorih glede uporabe Arhigrama večinoma nevtralni. S trditvijo, da bomo le z uporabo Arhigrama dosegli priporočene vrednosti storitev, se strinja le 34 % anketirancev (12 % popolnoma drži, 22 % drži). Skoraj tretjina jih meni, da je Arhigram preveč zapleten (11 % popolnoma drži, 20 % drži), dobri petini pa Arhigram pomaga pri izračunu okvirne količine normiranih ur (popolnoma drži 5 %, drži 17 %) in pri strukturiranju ponudbe (popolnoma drži 5 %, drži 16 %). 20 % anketirancev navaja, da imajo v podjetju svoj način izračunavanja cene (4 % popolnoma drži, 16 % drži). Odgovori, ki so jih anketiranci navedli pod »drugo«, so objavljeni na koncu poročila.

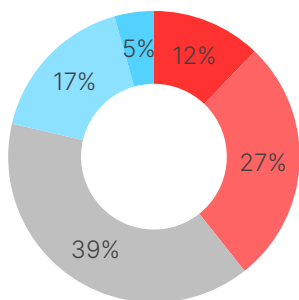
MENIM, DA BOMO LE Z UPORABO ARHIGRAMA DOSEGLI PRIPOROČENE VREDNOSTI STORITEV (N=206)

ARHIGRAM JE PREVEČ ZAPLETEN, ZATO GA NE UPORABLJAMO (N=205)

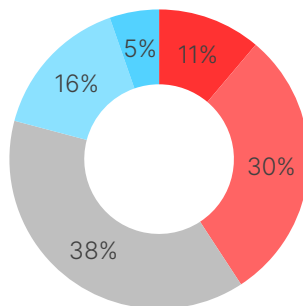

ARHIGRAM MI POMAGA
PRI IZRAČUNU OKVIRNE
KOLIČINE NORMIRANIH
UR, KI JO PONUJAM
(N=206)

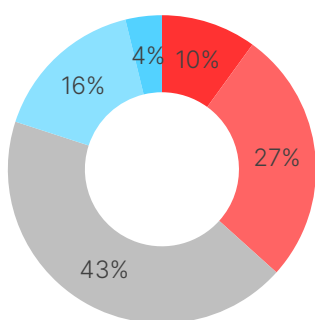
- Sploh ne drži
- Ne drži
- Delno drži
- Drži
- Popolnoma drži

ARHIGRAM MI POMAGA
PRI STRUKTURIRANJU
USTREZNE PONUDE
(N=206)

- Sploh ne drži
- Ne drži
- Delno drži
- Drži
- Popolnoma drži

VPODJETJU IMAMO SVOJ,
PREIZKUŠEN NAČIN
IZRAČUNAVANJA CENE
STORITEV, KI GA
UPORABLJAMO ŽE VRSTO
LET IN JE VREDNOSTNO
PODOBEN KOT ARHIGRAM
(N=210)

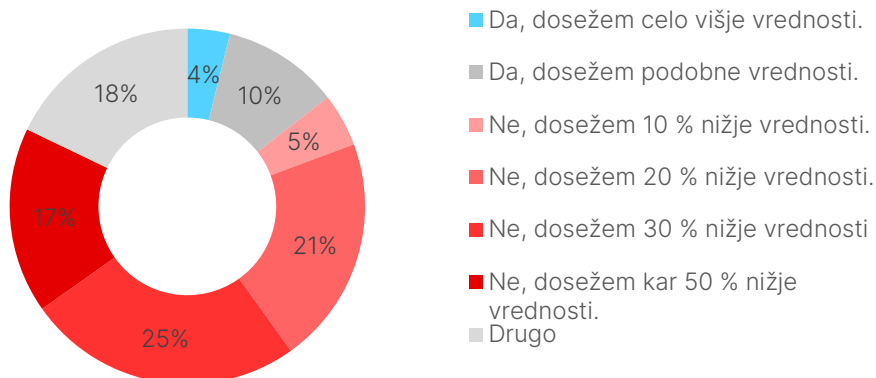

- Sploh ne drži
- Ne drži
- Delno drži
- Drži
- Popolnoma drži

Vrednost normirane ure

Samo 4 % (8) anketirancev za svoje storitve doseže vrednosti normirane ure, ki so višje od priporočene vrednosti, 25 % anketirancev doseže vrednosti, ki predstavljajo 30 % nižje vrednosti od priporočenih, 17 % anketirancev pa vrednosti, ki predstavljajo 50 % nižje vrednosti od priporočenih.

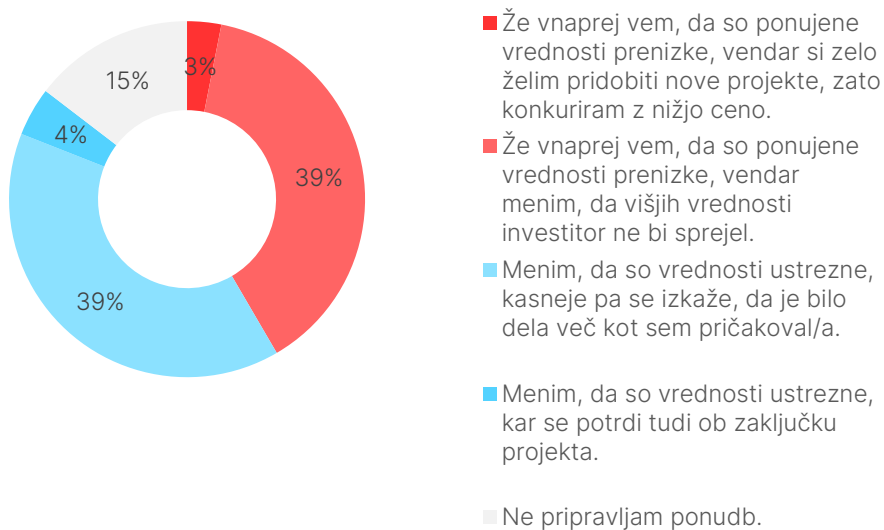
VREDNOSTI (N=207)

Priprava ponudb

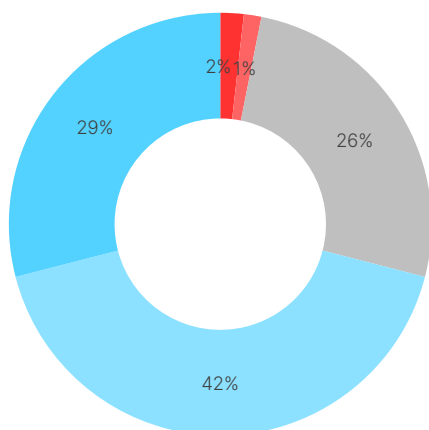
Ob pripravi ponudb 42 % anketirancev že vnaprej ve, da so vrednosti v njihovi ponudbi prenizke. 39 % jih meni, da višjih vrednosti investitor ne bi sprejel, 3 % pa gre v posel zato, ker si na vsak način želijo pridobiti nove projekte. 39 % ugotavlja, da se je v procesu načrtovanja izkazalo, da je bilo dela več, kot so pričakovali.

OBČUTEK OB ODDAJI PONUDBE (N=226)

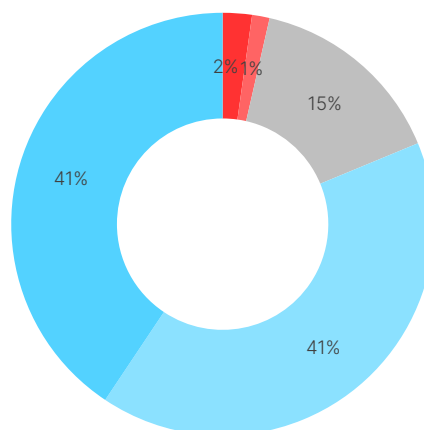
71 % anketirancev meni, da bi za doseganje boljšega zaslужka morali zaračunavati višjo urno postavko, kar 81 % pa se jih **strinja, da bi morali zaračunavati tudi storitve, ki jih opravijo, pa jih ne obračunajo** (npr. pripravo projektne naloge, ipd.).

MORAL BI ZARAČUNATI VIŠJO URNO POSTAVKO (N=224)

- Sploh ne drži
- Ne drži
- Delno drži
- Drži
- Popolnoma drži

ZARAČUNATI BI MORAL VSE STORITVE (N=224)

- Sploh ne drži
- Ne drži
- Delno drži
- Drži
- Popolnoma drži

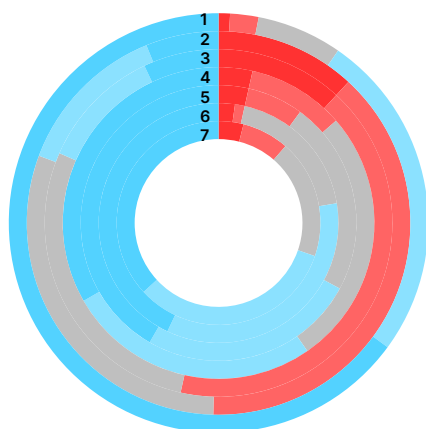
UKREPI ZA IZBOLJŠANJE STANJA

Kaj bi se moralo spremeniti

Glede tega, kaj bi se moralo spremeniti, da bi dosegli pričakovane dohodke, se anketiranci v največji meri strinjajo s trditvijo, da je treba **povečati ugled stroke** (65 % popolnoma drži, 25 % drži). Večinoma se strinjajo tudi da je treba **ukiniti nelojalno konkurenco** na trgu (37 % popolnoma drži, 33 % drži), da je treba **doseči višje cene storitev** (43 % popolnoma drži, 35 % drži), da so potrebni **hitrejši postopki dovoljevanja** (42 % popolnoma drži, 25 % drži) ter **hitrejši postopki priprave in sprejemanja prostorskih aktov** (33 % popolnoma drži, 26 % drži).

Ne strinjajo pa se, da bi bilo mogoče višje dohodke doseči tako, da bi pridobili več projektov (12 % sploh ne drži, 42 % ne drži) oziroma da bi se moralo na trgu zmanjšati število arhitektov, krajinskih arhitektov oz. prostorskih načrtovalcev (12 % sploh ne drži, 39 % ne drži). Odgovori, ki so jih anketiranci navedli pod »drugo«, so objavljeni na koncu poročila.

KAJ BI SE MORALO SPREMENITI (N=228)

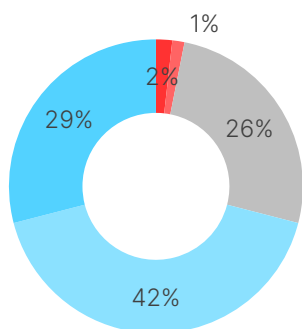
- Sploh ne drži
- Ne drži
- Delno drži
- Drži
- Popolnoma drži

1. Ukinitev nelojalne konkurence na trgu
2. Višje cene storitev
3. Hitrejši postopki dovoljevanja gradnje
4. Hitrejši postopki priprave in sprejemanja prostorskih aktov.
5. Moral bi pridobiti več projektov
6. Zmanjšati bi se moralo število arhitektov, krajinskih arhitektov oz. prostorskih načrtovalcev na trgu
7. Povečati bi se moral ugled stroke

Kako bi sami dosegli višjo ceno

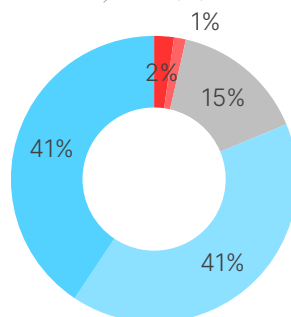
Anketiranci se strinjajo, da bi morali za doseganje boljšega zaslužka zaračunavati višjo urno postavko (29 % popolnoma drži, 42 % drži) oziroma zaračunavati tudi storitve, ki jih opravijo, pa jih ne zaračunajo (41 % popolnoma drži, 41 % drži).

MORAL BI ZARAČUNATI VIŠJO URNO POSTAVKO ZA SVOJE DELO.(N=224)

- Sploh ne drži
- Ne drži
- Delno drži
- Drži
- Popolnoma drži

ZARAČUNATI BI MORAL TUDI STORITVE, KI JIH OPRAVIM, PA JIH NE OBRAČUNAM (NPR. PRIPRAVO PROJEKTNE NALOGE, IPD.) (N=224)

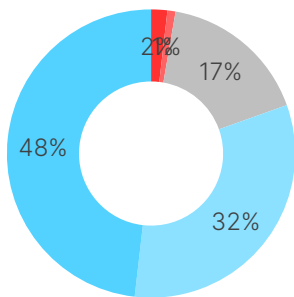

- Sploh ne drži
- Ne drži
- Delno drži
- Drži
- Popolnoma drži

Kaj lahko stori ZAPS

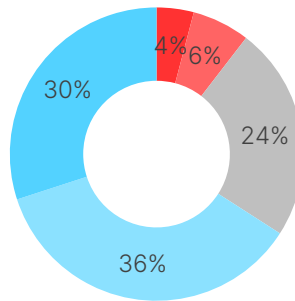
Velika večina anketirancev se strinja s tem, da bi dvig cen dosegli **z informiranjem investitorjev** glede vsebine in obsega storitev ter glede pomembnosti dobre arhitekturne zasnove (48 % popolnoma drži, 32 % drži), ter **z obvezno uporabo Standarda ZAPS in Arhigrama** (30 % popolnoma drži, 36 % drži). Večina se jih prav tako strinja, da bi bilo treba nelojalno konkurenco preprečevati tudi tako, da bi strokovni nadzor, ki ga mora na podlagi ZAID izvajati ZAPS, vključeval tudi **preverjanje zaposlovanja in poslovanja, programskih licenc, ipd.** (32 % popolnoma drži, 26 % drži).

INFORMIRANJE
INVESTITORJEV (N=220)

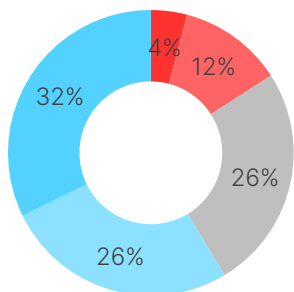
- Sploh ne drži
- Ne drži
- Delno drži
- Drži
- Popolnoma drži

OBVEZNA UPORABA ST
ZAPS IN ARHIGRAMA
(N=220)

- Sploh ne drži
- Ne drži
- Delno drži
- Drži
- Popolnoma drži

PREVERJANJE
ZAPOSLOVANJA IN
POSLOVANJA,
PROGRAMSKIH LICENC,
IPD. (N=220)

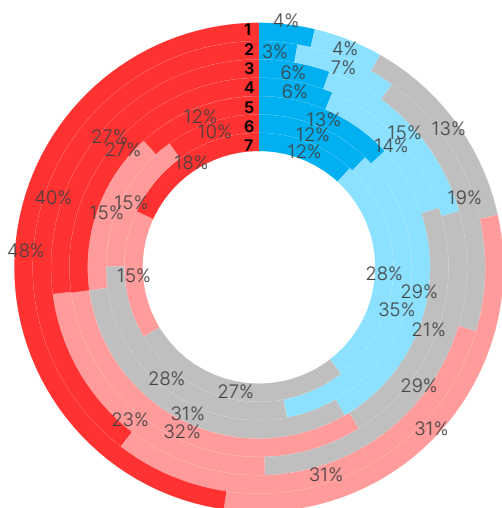

- Sploh ne drži
- Ne drži
- Delno drži
- Drži
- Popolnoma drži

Nelojalna konkurenca

Po mnenju anketirancev **nelojalno konkurenco predstavljajo zlasti arhitekti in krajinski arhitekti, ki svojega dela ne opravljajo kvalitetno in zato tudi manj računajo** (48 % popolnoma drži, 31 % drži). Večina se strinja tudi, da nelojalno konkurenco predstavljajo **arhitekturni biroji, za katere v prekarnih oblikah zaposlitve delajo drugi arhitekti** (40 % popolnoma drži, 31 % drži), oblikovalci interierjev in druge osebe brez ustrezne strokovne izobrazbe, ki prevzemajo arhitekturne naloge (27 % popolnoma drži, 32 % drži) ter profesorji, ki so zaposleni na fakulteti in imajo svoje biroje (27 % popolnoma drži, 23 % drži). Anketiranci pa se večinoma ne strinjajo, da bi nelojalno konkurenco predstavljali arhitekti in krajinski arhitekti brez licence ZAPS (13 % sploh ne drži, 29 % ne drži), študenti arhitekture, krajinske arhitekture, urbanizma (12 % sploh ne drži, 35 % ne drži) oziroma samozaposleni v kulturi, ki jim MK plačuje prispevke (12 % sploh ne drži, 28 % ne drži).

NELOJALNA KONKURENCA

- Sploh ne drži
- Ne drži
- Delno drži
- Drži
- Popolnoma drži

1. Arhitekti in krajinski arhitekti, ki svojega dela ne opravljajo kvalitetno in zato tudi manj računajo
2. Arhitekturni biroji, za katere v prekarnih oblikah zaposlitve delajo drugi arhitekti
3. Profesorji, ki so zaposleni na fakulteti in imajo svoje biroje
4. Oblikovalci interierjev in druge osebe brez ustrezne strokovne izobrazbe, ki prevzemajo arhitekturne naloge
5. Arhitekti in krajinski arhitekti brez licence ZAPS
6. Študenti arhitekture, krajinske arhitekture, urbanizma.
7. Samozaposleni v kulturi, ki jim MK plačuje prispevke

MNENJA IN SPOROČILA ANKETIRANCEV

Arhigram

Arhigram 3 je bil veliko bolj uporaben

Arhigram je neuporaben na področju, kjer delujem, ker ima konkurenca bistveno nižje cene in se moram prilagoditi konkurenci, če želim preživeti.

Arhigram je utopija

Arhigram 4 kot okvirna pomoč

Poenostaviti arhigram

Delujem na območju Koroške, kjer cene projektov dosegajo polovično ceno v ostednji Sloveniji. Plačam pa enako članarino ZAPS in enake višine cen za licenčne programe.

Potreben je ustrezen Urbigram

Žal je arhigram v svojem vesolju. Niti uveljavljeni biroji ga velikokrat ne upoštevajo.

pri nas ni arhigrama

Arhigram je farsa, me zanima ali Bevk Perović in kdorkoli drug uporablja to govno od ničesar. Sramota.

Bolj kot arhigram, ki je uporaben za arhitekta, bi bila potrebna storitev, ki naročniku realno predstavi na kaj vse naj bo pozoren ob izbiri arhitekta, saj trenutno to delo opravljajo komercialni portali. Tudi delovanje teh bi moral »ZAPS« nadzorovati oz. z njimi vzpostaviti stik/sodelovanje, saj slednji vplivajo na stanje v stroki

V našem podjetju ne uporabljamo Arhigrama.

Investicija je pomembnejša od normiranih ur.

Cene morajo nujno odražati tudi kakovost - Arhigram + Standard ZAPS

arhigram je nerazumljiv za stranke, bežijo h drugim

Ne da se vedno opredeliti dodatnih del zaradi neurejenega stanja (infrastruktura, služnosti, mejno stanje zemljišča, odstopanje objektov od obstoječih gradbenih dovoljenj,...

vsak naj si beleži porabljen čas

Kaj bi se moralo spremeniti

Izobrazba študentov arhitekture o poslovanju v arhitekturi

Ukinitve samostojnega podjetništva v primeru dela za eno podjetje

izboljšati bi se moralo vrednotenje sodelavcev arhitektov v očeh vodji/lastniki birojev

Ozavestiti javnost o pomenu dobrega projekta itd...

prepoved prikritih delovnih razmerij prek s.p.

definirati cene za arhitekturne storitve

Manjši prispevki

Zaradi samih s.p.-jev ni tehničnega prenosa znanja z mentorjev na mlajše kolege. Tako je arhitekturna stroka v inženirskem pogledu iz dneva v dan slabša, posledično necenjena med naročniki.

Spodbujanje birojev k zaposlovanju, namesto prekarnega dela

zmanjšati birokracijo

Nehumani delodajalci

arhitekturna podjetja bi se morala seznaniti z novimi tehnologijami, da bodo delovala hitreje

nižji prispevki za samozaposlene

Varni in jasni zakonski okvirji

Morali bi se začet ceniti

Moral bi biti javen cenik

določiti ali lahko vsaka oseba s srednjo aranžersko šolo projektira interier

ZAPS bi moral imeti avtoriteto na trgu ne pa da izdaja etične kodekse, je sam sebi namen in na koncu prejme letno plačilo kot en sindikat, kar predvsem kot vsi semo NI!

Poenostavitev postopkov

nelojalna konkurenca so tudi neiznačen status med projektanti

Razbremeniti delo arhitekta. Pred 30 leti so oddal eno tanko mapo arhitekture in to je bilo vse. Zdaj pa urejaš in informiras stranki vse za nazaj .. preden sploh začneš s projektom. Lokacijsko dokumentacijo se je včasih delalo na občini vključno z vsemi soglasju in arhitekt je samo projektiral. Tako si še lahko posvetil vsebini probekta, zdaj pa sami rešuješ upravne postopke ..

Normalizacija birokracije in zakonodaje

Kvaliteta oddanih projektov/ prostotskih aktov z leti pada, res pa je, da se zahtevnost vsebin povečuje in zahteva višjo stopnjo multidisciplinarnosti

uedba minimalnega cenika za storitve projektiranja s strani zbornice in sankcioniranje kršitev bi izboljšalo stanje v stroki

Profesorjem na fakultetah bi bilo potrebno preprečiti, da za sebe novačijo dobre študente, ki jim že na faksu v seminarjih perejo možgane, da delajo za njih napol zastonj, da gre za čast v arhitekturi, in da si v njihovih birojih ne pišejo realnih ur dela, temveč delajo na pol zastonj. Tudi izjave vodilnih birojev v arhitekturi, da si je potrebno redno ali pa neredno zaposlitev namesto s.p.-ja prislužiti, to je bizarno. In tudi statusi kulturnikov so popolnoma zlorabljeni, večina jih je 'zaposlenih' v vodilnih birojih 100% svojega časa, kar je nedovoljeno in kaznivo, to da si pa med sabo vodilni arhitekturni biroji menjajo račune, da ta sistem lahko skrijejo, je pa bizarno.

Poklic se mora profesionalizirati. Nizke kakovosti in slabega odnosa do dela ter strank je preveč.

Standardizirati ponujene storitve - PZI je za nekoga samo načrt po pravilniku, za drugega pa načrt, ki omogoča kvalitetno gradnjo

Uvesti bi morali cenit projektantskih storitev

ukinitev statusa kulturnih delavcev za arhitekta

spremeniti kolektivno pogodbo za gradbeništvo

Publicistika!!!

spoštovanje zakonskih rokov pri mnenjedajalcih, Občino Kranjska Gora smo čakali 8 mesecev da je podala mnenje

nobenih sprememb zakonodaje vsaj 10let, oz. izključno dobro preišljene

Kaj lahko stori ZAPS

povezava s fakulteto za arhitekturo za izobraževanje studentov, kajti to so bodoci kreatorji cen na trgu. Z izobrazbo o prekaranih oblikah dela (veliko arhitektov tudi po koncani izobrazbi in ob delu preko sp ne loci razlike med zaposlitvijo in sp) bi spodbudili upor mladih do tistih delodajalcev, ki nudijo prekaranr oblike dela.

uedba obvezne minimalne tarife

sprejem kolektivne pogodbe v arhitekturni dejavnosti

odvzem licence tistim ki kršijo pravila

Ozaveščanje investorjev in priučevanje kadrov na UE v arhitekturno stroko

Veokratnim javnim izpostavljanjem v medijih

z ustvarjanjem minimalne urne postavke, pod katero je nezakonito plačati arhitekta

ZAPS je sam sebi namen, IZS ga pošola za naprej in za nazaj. Ne vem kaj vi delate ampak bog pomagaj, sam sebi namen, ankete, debatni krožki, v politiko pa nihče.

Z informiranjem investorjev in javnosti glede pomena in vpliva grajenega okolja, ki ga ima na vsakega človeka (ne le investorja) ter o tem, da arhitekturna dejavnost pospešuje razvoj gospodarstva in s tem povečuje blaginjo ljudi in v evropski uniji eden od sedmih poklicev, ki skrbijo za javno dobro. nerazumno je, da smo arhitekti v Sloveniji v skrbi za blaginjo ljudi in javno dobro prepuščeni neurejenemu trgu za mizerne honorarje.

Učinkovitejši postopki glede odvzema licence v povezavi z zavajanjem investorjev in neetičnim delovanjem pred državnimi organi

sistematizacija in uvedba minimalne cene za projektiranje ter sankcioniranje »dumpingov«

Obvezno članstvo ZAPS za vse, ki obravijajo študij. Posledično pregled nad potrebami trga in vpliv na FA UL za prilagoditev št. študentov v programih. Podobna shema, kot jo pozna Zdravniška zbornica.

ZAPS bi moral predvsem zagotavljati nadzor nad kakovostjo dela, strokovnostjo.

Tega ni mogoče izvajati z nizkimi cenami.

Več delovanja ZAPS kot cehovske in sindikalne organizacije in ne le kot strokovne.
Dober poskus je bil s sprejetjem minimalnega cenika.

postavitev enotnih cen glede % od vrednosti investicije

Ureditev boljšega zavarovanja, glede na število arhitektov - količinski popust

Z ukrepi države, ki investitorje stimulirajo k izvajanju dobrih praks

Profesorji naj delajo na šolah ne pa, da projektirajo.

Nelojalna konkurenca

Arhitekti ali krajinski arhitekti, ki svoje delo opravljajo kvalitetno, vendar računajo manj, zato da bi posel dobili.

Podjetja v lasti gradbenih in gospodarskih inženirjev, geodetske, ki prevzemajo vodenje projektov, neustrezno plačujejo pooblaščen arhitekta, se ne spoznajo na vodenje arhitekturnih projektov, dajejo prenizke cene in slabo kvaliteto projektov in uničujejo ugled in standarde stroke. Noben jim pa ne stopi na prste.

Gradbeni inženirji, ki delajo arhitekturo

Npr. elektrotehniki, ki jim arhitekti prodajajo svoj žig

uporabniki piratskih - nelicenčnih programov

Projektanti drugih strok

"Piratska" programska oprema

Biroji, ki izkoriščajo študente in mlade arhitekta za delo zastoj ali za mizerno plačilo (in brez oblike zaposlitve)

arhitekti, ki nimajo stroškov za življenje v prestolnici, ker za njihove potrebe skrbi družina

Da ni uveljavljen minimalni cenik za določen obseg storitev za določen tip zgradbe, seveda ob upoštevanju potrebnega standarda kakovosti izdelave projektne dokumentacije in storitev

gradbena stroka, ko jim je omogočeno vodenje projektov

Nimam takih izkušen kot so navedene zgoraj .. v moji okolici imamo vsi arhitekti dovolj dela, vprašanje pa če dobimo plačilo za vse usluge ki jih arhitekt opravlja poleg svoje stroke

drug drugemu škodujemo z zniževanjem cen storitev v želji po pridobitvi posla; tudi ponudniki hiš na ključ

Zaposlitev države v javnih službah

Nestrokovno delo kogarkoli, ne glede na status

upokojeni arhitekti z žigi

Vsi, ki prenizko cenijo svoje delo

Kako bi sami dosegli višjo ceno

obračun vseh ur svetovanja (tako kot npr. odvetniki, psihoterapevti, ipd.)

poslovno izobraževanje, marketing

izdelava projekta v manjšem obsegu; na račun osebnega nezadovoljstva

Aneksi za dodatna dela in spremembe

Oglaševanje, ki prinese več povpraševanja

Ponujanje odlične storitve, ki privabi stranke, ki so pripravljene to tudi plačati

arhitekti, ki delajo z nelegalnimi programi in arhitekti, ki nimajo stroškov za življenje v prestolnici, ker za njihove potrebe skrbi družina

več delati na promociji

S kvalitetno arhitekturo

S predhodno pridobljenim lokacijami dovoljenjem je imel arhitekt bistveno manj dela..

zaračunavanje ponudb

Nelojalna konkurenca je delo na črno in ne izdajanje računov, kar na dolgi rok vodi v padanje kvalitete stroki in nezaupanje v stroko s strani uporabnikov, menim, da si marsikateri arhitekt ne zna izračunati ceno »neto plače« z vsemi dodatki, dopustom, potencialno bolniško itd, zato prihaja do dampinga

s prepoznavnostjo

celovita in podrobna specifikacija ponudbenih del

Povečati bi bilo treba efektivno svojega dela, kot tudi obdržati dobre mlade arhitekto v stroki, veliko nas gre ven. Kot tudi strogo kaznovati profesorje, ki se grejo te nelojalne prakse in uničujejo prihodnost arhitekture čez 20 ali 40 let. Na ZAPS-u pri zmagovalnih natečajih so zmagovalci s sodelavci objavljeni, ko vsakega preverimo na internetu, gre skorja praviloma za kulturnika ali s.p. ... se pravi, je vse dobro vidno očem, ampak te stvari »želijo« biti spregledane očitno.

Zahteva po licenčnih programih

Povišati produktivnost, odklanjati projekte s kratkimi roki (nemogoče sicer)

Izobraziti investitorje o pomenu projektiranja in prihrankih, ki jih sobro sprojektiran projekt prinese v poznejših fazah.

Z več samopromocije bi pridobil več finančno zanimivejših poslov.

narediti kolektivno pogodbo za arhitekto

obračunati spremembe projekta

Zaračunavanje pregledovanja in urejanja pomanjkljive dokumentacije za obstoječe objekte, za katero se kasneje izkaže da je kljub drugačnim zagotovilih pomanjkljiva ali je ni.

Na splošno višje cene naših storitev.

Sporočila

Promocija, promocija, promocija in tudi nadzor in prikaz primerov dobre in slabe prakse - obeh.

Cimhitreje je potrebno izkoreniniti status kulturnika v arhitekturi za prekarane oblike dela, kar bo v veliki meri pripomoglo k večji zaposlenosti v arhitekturi.

Lepo bi bilo, če bi se vrnil ugled in vrednost arhitekturni stroki. Rada počnem kar počnem, se trudim, da počnem čimboljše in odgovorno. Plačilo pa mi ne omogoča normalnega življenjskega standarda, reševanja stanovanjske problematike...

Zdravje arhitektov je v zelo slabem stanju zaradi tega ker morajo delati za mali denar. Profesori „zaposlujejo“, študente ki delajo za zelo mali denar. Mentalno zdravlje je ogroženo. Zelo malo je zadovoljnih arhitektov ki niso profesori na fakulteti.

dobra anketa

Bravo ZAPS!

Spet ena anketa, sama sebi namen, ki se težav loteva na napačni strani. Tako kot ZAPS sam.

Predlagam, da ZAPS končno nekaj stori glede omenjene problematike.

Tabela v Arhigram 3 je bila veliko bolj pregledna in uporabna, glede na doseganje cen na trgu so vrednosti iz Arhigrama x2

Bojim se, da so take ankete same sebi namen. Spremenilo se ne bo nič, kot že toliko let. Moj trg narekuje gradbeni tehnik iz sosednjega kraja, ki s pomočjo napol upokojenega arhitekta, ki seveda ni zaposlen pri njem, samo podpisuje, pa ne s svojo firmo- popolno neupoštevanje ZAIDA- štanca projekte kot za stavo. Jaz, norec, pa delam projekte za njemu prilagojeno ceno po standardih ZAPSa, če seveda hočem preživeti. Psi lajajo, karavana gre dalje...

Ukrepajte!!!!

Bravo za izvedbo ankete! Sicer pa - arhitekti se moramo nehati hecati in delati nekaj posebnega - ločitev od inženirske zbornice ni dobra stvar.

Da ZAPS nekaj stori tudi v tej smeri (anketa je pohvalna, a le prvi korak). Dobivamo e-maile o dobitnikih zlatih svinčnikov, o razstavah po svetu, o akademskih dosežkih.... To je seveda lepo in prav, tudi potrebno, vendar jedro arhitekturne stroke ne nosi tistih par nagrajenih birojev. Dejstvo je, da arhitekturna stroka v Sloveniji predstavlja množico atomiziranih prekarcev (ki v določeni meri po konci držijo tudi te iste nagrajene biroje). Prosim, naj se poskrbi tudi zanje.

Delala sem v več birojih, kjer smo bili vsi s.p. (razen npr. direktorja in njegove žene). Nikjer niso nikomur ponudili redne zaposlitve, čeprav gre očitno za delovno razmerje. Zadnje ponudbo za delo v biroju drugega arhitekta sem dobila za 10,30€ na uro, pričakoval pa je povprečno 174 ur na mesec in delo na nelicenčni programski opremi. Tega je ogromno in nihče nič ne ukrepa. Edini učinkovit ukrep bi bil odvzem licence.

Pomagalo bi če bi imelo vodstvo zapsa pri sebi zaposlene ahitekthe in ne preko sp...

Delo arhitektov in krajinskih arhitektov je razvrednoteno.

Zaps naj neha pošiljati klipinge, ker so brezvezni. Naročili ste to storite in sedaj na dnevnem nivoju polnite nabiralnike. Pošljite raje obvestilo, da je prišlo do spremembe GZ-1, da je ustavno sodišče zadržalo izvajanje 146. člena in podobno. In to tisti dan, ko je objavljeno v Ur.l.RS.

Mogoče bi moral Zaps zagnati kako dobro reklamno kampanijo z ozaveščanjem naročnikov. Žalostno je, da nekateri investitorji zaupajo projekte za investicije po več sto tisoč evrov začetnikom, ki imajo nižje cene projektiranja kot izkušeni projektanti.

“Lov na čarovnice”, s tem mislim preverjanje ali so ljudje zaposleni, ali imajo licencne programe itd. ne bo pomagal nobenemu. Stanje kot je, je taksno ker so cene storitev prenzke, nikakor niso enake tistim, ki jih predlaga arhigram (s tem da se vedno uporabljam arhigram 2, saj je najnovejši arhigram za KA neuporaben). Ljudje niso zaposleni, ker so cene prenzke, in je nemogoče pokriti stroške zaposlenega, ali licencnih programiv itd. Vsi se borimo, da prezivimo, zato je kaznovanje podjetji, ki ne zaposluje ljudi, kontraproduktivno, bi prospevalo samo k unicenju stroke. Če bi bilo dovolj denarja, bi tudi ljudi zaposlil in bil tudi sam zaposlen. Ceno stalno zbijajo tudi javni naročniki. Vsaj javna narocila, bi morala dosežati dostojno placilo, v skladu z arhigramom, pa temu ni tako. Isce se samo najnizja cena. Stalno se pozablja tudi razlika med neto in bruto ceno. Če napisete, da je pov. placa v SLO med 1200-1500 je to za samozaposlenega bruto, med tem ko za zaposlenega neto, njegov bruto pa je 2400-3000 eur!! K sodelovanju povabite tudi koga, ki je samozaposlen, zaposleni sploh ne razumejo problema.

Podpiram takšne raziskave in iskanje rešitev! Predvsem pa je čas, da se končno izključi nelojalna konkurenca, poenostavi gradbena zakonodaja in dvigne cene storitev . Še nato se lahko pogovarjamo o rednih zaposlitvah, ker s trenutnimi cenami in trudom, ki ga je potrebno vložiti v kvaliteten projekt, redko kateri biro lahko redno zaposli velje število arhitektov in jim zagotovo dostojno plačilo.

Želela bi, da so vsa predavanja neplačljiva. Menim, da bi moral Zaps vplivati na to, da se GZ ter vsi pravilniki in obrazci ne menjajo tako pogosto. Ip

Na našem območju je velik problem z nelojalno konkurenco, ki dela tudi z nelicenčno opremo.

Vsaj cene projektov zmagovalnih natečajev bi moral zaps nadzirati. Ne pa da župani že tam znižajo cene projektov za tretjino od arhigama.

Mogoče bi bilo super imeti kakšen sistem mentorstva, ker je težko priti do lastne licence brez nekoga, ki bi odgovarjal na vprašanja in skupaj sodeloval pri projektih. S tem bi tudi lahko potem uveljavljal projekte pri strokovnem izpitu. Če pa nisi zaposlen pri nekemu, ki ima licenco je pa težko najti nekoga za mentorstvo.

Par vprasanj nazaj je bilo vprasanj ali ceno na trgu znižujejo nepooblašceni arhitekt. K temu v veliki meri prispeva ZAId In ZAPS, ker s pogoji za pristop omejujete konkurenco na trgu, kar je protiustavno, posledicno pa stroki znižujete tudi ceno. Hvala in Ip.

Za izboljšanje ugleda in materialnega statusa članov ZAPS zbornica stori premalo!

Veliko preveč arhitektov za tako majhen prostor, trg (kolikšen je realni delež ljudi, ki imajo možnost in sredstev za gradnje in prenove?). Tudi vpis na fakulteto je bistveno

prevelik, posledično trpi kakovost pouka. Zato ob neobstoječih standardih, ki bi morali veljati za vse arhitekta z licencami, in neobstoječih minimalnih cenikih, je večina arhitektov, zlasti tistih na obrobjih, obsojena na životarjenje. Obratovadni stroški opravljanja tega poklica so visoki, življenjski stroški tudi, zato se ne gre čuditi ponudbam za par tisoč evrov za kompletno projektno dokumentacijo za enostanovanjsko hišo za vse faze za 5 sodelujočih projektantov. Priporočene cene običajno ne delujejo, ker so le priporočene in to investitorji vejo. Znajdemo se tudi v situacijah, ko sami investiramo svoj dodatni čas, energijo, znanje v projekte investitorjev zato, da lahko korektno izpeljemo vse potrebne postopke. Investitorjem povečujemo blaginjo, sebi jo pa zmanjšujemo. Koliko arhitektov v Sloveniji si po 20-ih letih dela z licenco lahko zgradi svojo novo hišo ali prenovi staro? Tako, kot jo sam projektira za druge? Nepremičninski posredniki zaračunajo 4% vrednosti prodaje za razmeroma malo vloženega truda. Ker je to uzakonjeno, ljudje to vejo in s tem ni težav. Arhitekti z licenco pa iz npr. podrtij ustvarjamo prenove po meri za 1-2% vrednosti naložbe, pri čemer za realizacijo od začetka do pridobitve uporabnega dovoljenja gremo od 3-5 let, včasih tudi 9. Je ta poklic v našem prostoru res tako malo vreden? Ker s svojim delom s pomočjo licenc, ki nam jih poveri država, skrbimo za javno dobro, je res nerazumno, da smo potem prepuščeni neurejenemu in povrh majhnemu trgu. Veseli me za izjeme, ki izstopajo in s tem poklicem dobro živijo, me pa skrbi in žalosti za preostalo večino. Sprašujem se, ali je, kljub ljubezni do tega poklica, res vredno? Zbornici hvala za to anketo, in prevzemanje večje vloge pri informiranju o vrednosti arhitekturnega poklica za javno dobro, v upanju, da se lahko premakne tudi glede cenikov storitev vsaj v smislu postavitve obveznih minimalnih standardov in cenikov storitev, npr. projekta dokumentacija za vse faze projekta za enostanovanjsko hišo na ravnini velikosti do x m² stane najmanj x evrov. Če se arhitekt zaradi izkušenj in referenc uspe dogovoriti za več, odlično. Vendar najmanj toliko. Tako se ne bi več dogajalo, da se ponudbe za isto nahajajo od 2.000 evrov pa do 20.000. To je kot da bi avtohiše ljudem za isti avto z isto opremo ponujale tako različen razpon cen. Morda se motim, a takih oglasov ne zasledim...

Bolj gre imperij h koncu bolj nori so njegovi zakoni... Naj si ZAPS ne bo pospeševalec te norije, ampak kontrautež.

Lp

Zaostritev podeljevanja licenc, učinkovitejši postopki nadzora in odvzema licence. Ugotavljamo, da se projekti in prostorska dokumentacija v veliki meri oddaja na način "bodo že povedali kaj manjka".

Hvala za pripravo ankete in prihodnje aktivno delovanje za ureditev razmer na trgu.

Večji angažma ZAPSA pri obveščanju splošne javnosti o kvaliteti, delu arhitekta ter poenostavitve upravnih postopkov. Investitor težko razume, da ga npr. dokumentacija za gradnjo prizidka stane podobno kot dokumentacija za novogradnjo, ker ne razumejo količine dela za preverbo OPN in DGD dokumentacijo..

Več lobiranja, prosim. Več vmešavanja v slabe prakse in njih kaznovanje. Močnejši glas pri sprejemanju zakonodaje, ki ureja področje našega dela.

Lep dan vam želim :)

Srečno, zagrizli ste v kislo jabolko, ampak upam, da vam uspe.

Zaposlovanje države v javnih službah. S tem bi si nekateri arhitekti izboljšali status , izboljšali bi komunikacijo med upravnimi enotami in arhitekti ter anten zmanjšali nelojalno konkurenco. Zahteva po licenčnih programih za vsako vlogo DGD.

Narediti bomo morali red v stroki. Vzpostaviti pa še zavest, da zbornica smo člani, ne pa nek urad. Upoštevanje etičnega kodeksa bi moralo biti osnova delovanja.

biroji bi morali redno zaposlovati

Uredite stanje. Čim prej.

ZAPS naj prevzame odgovornost za katastrofalno stanje na področju cen arhitekturnih storitev in se pridruži IZS in tam skupaj oblikuje pokrajino projektiranja..

ni vezano na to tematiko, zato sedaj ne

Bom poslal dopis.

Hvala ker vam ni vseeno. Predlagam uvedbo kolektivne pogodbe za inženirje.